

Biedrība „Attīstības centrs ģimenei”
Pakalpojuma dokumentācija

Kompleksā atbalsta pakalpojums
vecākiem ar „īpašiem” bērniem

KOPSAVILKUMS

Rīgā, 2011

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Eiropas Savienība

Ievads

Kompleksā atbalsta pakalpojums ir viena no biedrības „Attīstības centrs ģimenei” inovācijām sociālā darba jomā ar mērķi stiprināt profesionālu un kvalitatīvu atbalstu ģimenēm, kurās aug „īpašie” bērni.

Kompleksais pakalpojums, tā saturs un koncepcija ir izstrādāta sadarbībā ar pedagoģijas, sociālā darba un citu nozaru ekspertiem, kā arī balstoties uz praktisko darbu mērķa grupā.

Pakalpojuma izstrāde veikta projekta „Biedrības „Attīstības centrs ģimenei” administratīvās kapacitātes stiprināšana” (projekta Nr. 1DP/1.5.2.2.2/10/APIA/SIF/031/16) ietvaros.

93% no projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību. 1.5.2.2.2. apakšaktivitāti „Nevalstisko organizāciju administratīvās kapacitātes stiprināšana” administrē Valsts kanceleja sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu.

Materiālu sastādīja Liene Voronenko.

SATURS

Ievads	2
Esošās situācijas analīze	4
Bērni ar invaliditāti (pirmā mērķa grupa)	4
Bērni ar īpašām vajadzībām (otrā mērķa grupa)	17
Pakalpojuma dokumentācijā izmantotie termini un to skaidrojums pakalpojuma kontekstā	21
Pakalpojuma apraksts	22
Pakalpojuma finanšu izmaksu aprēķins	28
Ieviešanas plāns organizācijā	36
Pielietojamā metodoloģija un pakalpojumu sniegšanas process	38
Kvalitātes un efektivitātes novērtēšanas programma	41
Ceturkšņa vērtējums	41
Pusgada vērtējums	41
Gada (gala) vērtējums	42

Esošās situācijas analīze

Ģimenes politika Latvijā ir tās Labklājības ministrijas kompetencē. Lai nodrošinātu tās ieviešanu, Labklājības ministrija ir izstrādājusi Rīcības plānu 2004.-2013.gadam Valsts ģimenes politikas ieviešanai. Rīcības plāns pilnībā skar daudzveidīgu problēmu un risinājumu spektru, taču atsevišķi valsts politikā paredzētie risinājumi tiek vērsti uz ģimeņu ar „īpašiem” bērniem stāvokļa uzlabošanu Latvijā.

Pakalpojuma kontekstā ir jāvērtē divas būtiskas pakalpojuma mērķa grupas:

- 1) Bērni ar īpašām vajadzībām jeb bērnus ar invaliditāti un šai grupai pieskaitāmo mērķa grupu – bērnus ar fiziskiem traucējumiem, kas kāpina sociālās atstumtības risku;
- 2) Bērni ar īpašām vajadzībām jeb bērni ar garīgiem traucējumiem, uzmanības deficīta sindromu un tā sauktie „indigo” bērni.

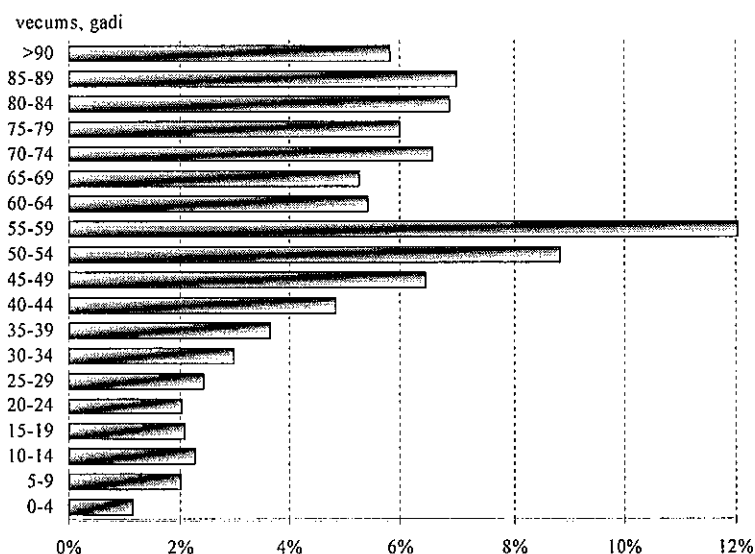
Bērni ar invaliditāti (pirmā mērķa grupa)

Spēkā esošā statistika apliecina, ka procentuāli bērni ar invaliditāti visā sabiedrības populācijā un kopējo personu ar invaliditāti skaitā ir salīdzinoši mazāka daļa. To lielā mērā var skaidrot ar apstākli, ka invaliditāte var būt ne tikai iedzimta (kā tas lielākoties ir bērnu ar invaliditāti vidū), bet arī dzīves laikā iegūta (kas lielā mērā tiek novērots ekonomiski aktīvajā vecumā). 2007.gadā veiktie pētījumi apliecina, ka bērni ar invaliditāti, salīdzinoši vecuma grupā no 0 līdz 18 gadu vecumam, ir tieši vecuma grupās no 5 līdz 9 gadiem un no 10 līdz 14 gadiem. Speciālistu intervijās atklājas, ka liela daļa no datiem objektīvi nav novērtējama bērnu vecuma grupā no 0 līdz 4 gadiem, jo, piemēram, aizkavēšanās attīstībā ne vienmēr ir saistāma ar invaliditātes iespēju, bet arī ar ģimenes stāvokli, audzināšanas veidiem, kā arī ārējiem sociāliem faktoriem.

Lielākoties invaliditātes diagnostika vecumā no 5 gadiem jau ir medicīniski pamatota un ļauj noteikt medicīnisko diagnozi, kas varētu būt viens no būtiska bērnu ar invaliditāti skaita pieaugumam. Tajā pašā laikā jāatzīmē, ka lielākoties šī dinamika ir

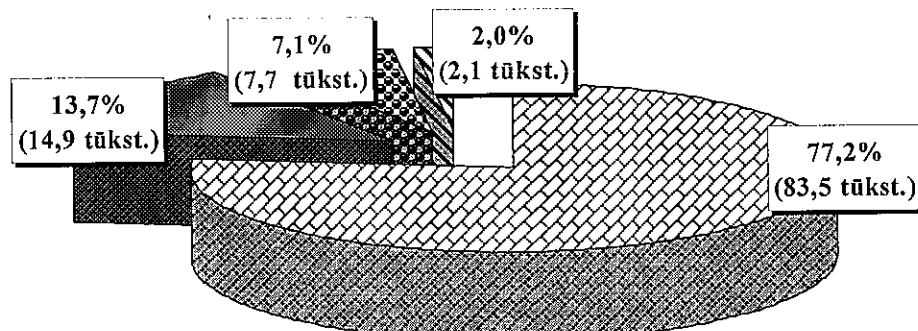
stabila un personu ar invaliditāti skaits proporcionāli attīstās vienādi vecumā līdz 25 gadiem.

*Personu ar invaliditāti īpatsvars Latvijas
iedzīvotāju skaitā attiecīgajās vecuma grupās
2007.gada beigās
(% no vecuma grupas kopskaita)*

Ir būtiski apzināties, ka bērnu – invalīdu skaits Latvijā ir salīdzinoši augsts – tas sasniedz 7.1% no kopējo personu ar invaliditāti skaitu. Ņemot vērā par pamatu datus, ka dzimstība Latvijā uzrāda negatīvu tendenci (21 750 bērnu 2009.gadā, 19 220 bērni 2010.gadā), ir būtiski apzināties, ka tiešais bērnu ar invaliditāti skaits Latvijā veido 2% no visiem bērniem. Turklāt, jāpievērš uzmanība apstāklim, ka tā ir statistikas redzamā daļa un neatspoguļo bērnu ar mazākām saslimšanām reālo īpatsvaru kopējā bērnu skaitā.

**Personu ar invaliditāti sadalījums Latvijā
2007.gada beigās**

- Valsts pensijas saņēmēji (valsts invaliditātes, vecuma, Ķemobilas AES avārijas seku likvidētāju, iekšlietu iestāžu invaliditātes pensiju saņēmēji)
- Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji
- Bēni - invalīdi
- Atlīdzības saņēmēji par darbības zaudējumu nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību dēļ

Latvijas valsts likumdošana nosaka, ka bērniem līdz 16 gadu vecumam invaliditāte tiek noteikta bez iedalījuma grupās. Tas nozīmē, ka ir grūti izvērtēt patieso bērnu stāvokli un diagnozes nopietnību. Līdz ar to ir jāpieņem, ka attiecībā visiem šiem bērniem būtu jāveido specifiski atbalsta mehānismi, ko tālākā darbībā pieņem vecāks vai izglītības personāls atbilstoši individuālai situācijai.

Personu ar invaliditāti skaita dinamika, tūkst. ¹

	2003	2004	2005	2006	2007
Kopā:	115,2	115,2	114,8	111,4	108,2
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	-2,3	0,0	-0,3	-3,0	-2,9
no tiem:					
I grupa	8,1	7,9	7,9	7,8	7,7
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	-3,2	-2,3	-0,4	-1,3	-0,8
II grupa	60,3	59,5	58,6	57,2	56,5
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	-2,4	-1,4	-1,4	-2,4	-1,3
III grupa	35,2	35,0	34,8	33,9	34,2

¹ Kopējais personu ar invaliditāti skaits ir aprēķināts rādītājs, izmantojot VSAA faktiskos datus. Kopējais invalīdu skaits ir sadalīts personās, kurām ir noteikta attiecīgā invaliditātes grupa un bērnos invalīdos, kuriem ir saglabājusies tiesības saņemt piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta, kā arī atlīdzības saņēmējos darbības zaudējuma nelaimes gadījuma darbā vai arodslimības dēļ. Atlīdzības saņēmējiem invaliditātes grupu nosaka, ja darbības zaudējums ir 25% un augstāks. Ja darbības zaudējumu nosaka līdz 24%, tad invaliditātes grupu nenosaka.

<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	-2,0	-0,8	-0,4	-2,4	0,6
Bērni invalīdi	10,6	11,6	12,0	10,6	7,7
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	-3,9	9,3	2,9	-11,4	-27,5
Atlīdzības saņēmēji par darbības zaudējumu nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību dēļ	0,9	1,3	1,6	1,9	2,1
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	26,5	35,3	24,6	17,0	14,9

Bērnu invalīdu straujais samazinājums 2007.gadā varētu būt daļēji skaidrojams ar Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaites sistēmas modernizēšanu. Jau no 2004.gada, kad Valsts komisija uzsāka invaliditātes ekspertīzi bērniem līdz 16 gadu vecumam, pirmreizējo bērnu invalīdu skaits 4 gadu laikā pakāpeniski samazinājās no 4 107 līdz 1 002 - 2007.gadā. Invaliditātes iespējamie samazināšanās iemesli bērniem līdz 16 gadu vecumam:

1) profesionāli, pēc vienotiem principiem valstī bērniem tiek veikta invaliditātes ekspertīze;

2) Valsts komisijas veiktā ārstu ekspertu pieņemto lēmumu kontrole;

3) ārstu komisiju veiktais darbs bērnu invaliditātes ekspertīzes principu izskaidrošanā ģimenes/ārstējošiem ārstiem, kā arī atbilstošu sociālo jautājumu risināšana.

Ja 2004.gadā bērna invalīda statuss tika noteikts 355 bērniem, kuri slimo ar celiakiju (bērna organisms nepanes olbaltumvielas, kas atrodas graudu apvalkos-glutēnu), tad no 2005.gada, kad stājās spēkā Ministru kabineta 2004.gada 16.novembra noteikumi nr.928 „Noteikumi par valsts atbalstu ar celiakiju slimiem bērniem, kuriem nav noteikta invaliditāte”, bērnu invalīdu skaits celiakijas dēļ ir samazinājies no 355 - 2004.gadā līdz 0 - 2007.gadā.

Līdz 2003.gada 31.decembrim invaliditāti bērniem līdz 16 gadu vecumam noteica ārstējošais/ģimenes ārsts. No 2004.gada 1.janvāra visu vecumu personām, tai skaitā, bērniem līdz 16 gadu vecumam, invaliditātes ekspertīzi veic VDEĀVK un tās struktūrvienības.

Bērniem līdz 16 gadu vecumam, veicot invaliditātes ekspertīzi, tiek noteikts bērna invalīda statuss. Veicot invaliditātes ekspertīzi personai no 16 gadu vecuma, tiek noteikta vai nenoteikta invaliditātes grupa. Pēc statistikas datiem 2007.gada beigās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras uzskaitē esošie bērni invalīdi, kuriem saglabājas tiesības uz piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta bija 1,7% no visiem bērniem līdz 18 gadu vecumam.

Attiecībā uz bērnu ar invaliditāti un viņu vecāku atbalstu, valsts politika tiek koncentrēta sociālā un materiālā nodrošinājuma atbalsta formās. Lai sniegtu papildu valsts atbalstu ģimenēm, kurās ir bērns invalīds ar smagiem funkcionāliem traucējumiem, un nodrošinātu bērnu invalīdu pilnvērtīgāku attīstību un drošāku aprūpi mājās, valsts šīm ģimenēm piešķir **bērna invalīda kopšanas pabalstu**.

No 2008.gada 1.janvāra pabalsta apmērs ir trīskāršots un sasniedz **150 latus mēnesī**.

Pabalstu piešķir cilvēkam, kurš kopj bērnu invalīdu vecumā līdz 18 gadiem vai arī līdz termiņam, kurā beidzas bērnam noteiktā invaliditāte vai īpašas kopšanas nepieciešamības atzinums. Pabalstu cilvēks var saņemt arī tad, ja viņš strādā.

Lai saņemtu bērna invalīda kopšanas pabalstu, bērnam ir jābūt Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisijas (VDEĀK) noteiktai invaliditātei un izsniegtam atzinumam par īpašas kopšanas nepieciešamību. Tiesības saņemt bērna invalīda kopšanas pabalstu ir no dienas, kad bērnam izsniegts VDEĀK atzinums par īpašas kopšanas nepieciešamību.

Līdz ar šo bērna invalīda kopšanas pabalstu valsts piešķir arī piemaksu pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu – 75 latus mēnesī. Tādējādi pabalstu veidā šīm ģimenēm sniegtais valsts atbalsts sasniedz 225 latus.

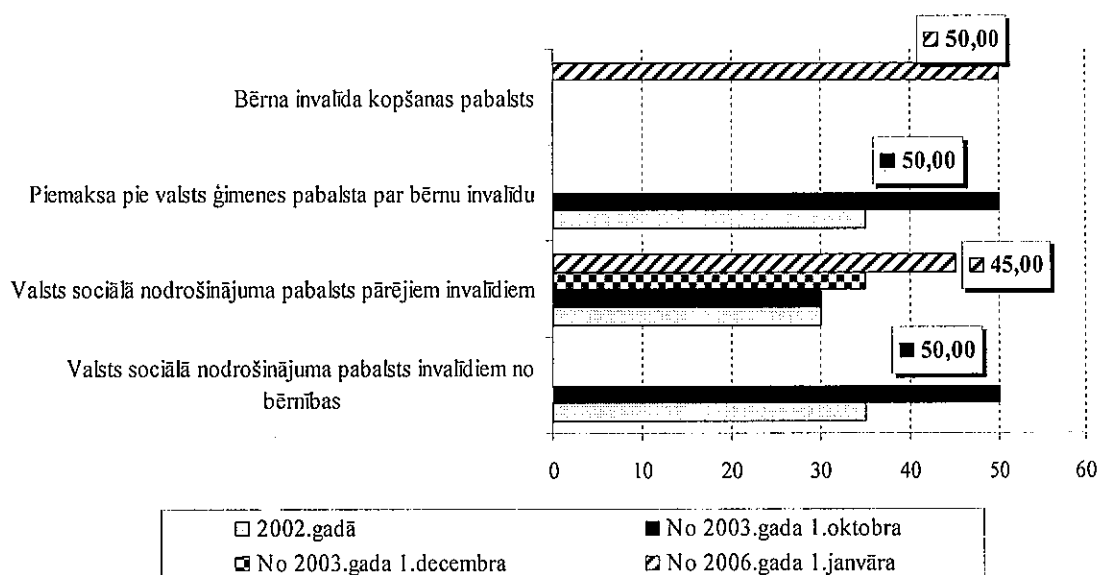
Pieprasot bērna invalīda kopšanas pabalstu, pabalsta pieprasītājs jebkurā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) nodaļā rakstveida pieprasījumu pabalsta piešķiršanai var iesniegt:

- personiski ierodoties VSAA nodaļā;
- elektroniska dokumenta formā, norādot tajā visu nepieciešamo informāciju vai izmantojot VSAA mājas lapā (www.vsaa.lv) esošo veidlapu;

- nosūtot to pa pastu, norādot tajā visu nepieciešamo informāciju vai izmantojot VSAA mājas lapā (www.vsaalv.lv) esošo veidlapu.

Līdz 2008.gadam, kad pabalsta līmenis tika paaugstināts, bērna ar invaliditāti kopšanas pabalsts bija 50 lati. Papildu šai summai ģimenēm bija tiesības saņemt piemaksu pie valsts ģimenes pabalsta par bērnu ar invaliditāti 50 latu apmērā (iepriekš 35 lati mēnesī).

Likumdošanā noteiktais pabalsta apmērs personām ar invaliditāti, lati

Līdz 2006.gadam dinamika uzrādīja pieaugošu dinamiku attiecībā uz to bērnu ar invaliditāti skaitu, kas saņēma šo valsts pabalstu. Ņemot vērā jau iepriekš mainīto Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras pabalstu uzskaites sistēmas metodikas izmaiņu 2007.gadā, bērnu ar invaliditāti skaits ir par 30% samazinājies (attiecībā uz valsts pabalsta saņēmšanu).

Piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta par bērnu invalīdu ir papildu valsts palīdzība ģimenēm, kurās aug bērns ar invaliditāti. Piemaksas apmērs 2011.gadā ir 75 lati mēnesī. Šādu piemaksu pie valsts pabalsta piešķir, līdz bērns sasniedz 18 gadu vecumu.

Personu ar invaliditāti – valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēju un bērnu invalīdu, kuriem ir tiesības uz piemaksu uz ģimenes valsts pabalsta, skaita dinamika ²

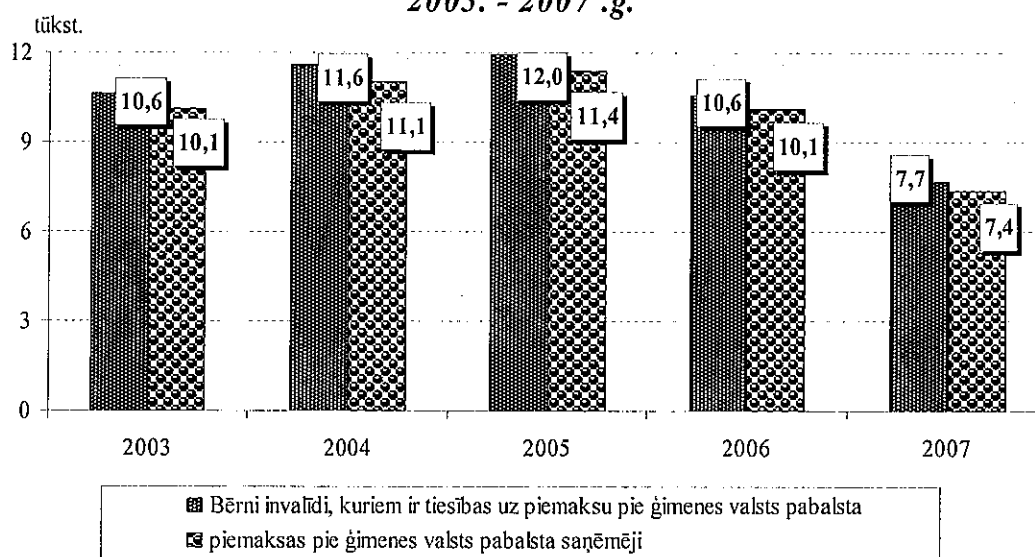
	2003	2004	2005	2006	2007
Invalīdi no bērnības – valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji	9 231	9 741	10 382	10 803	11 152
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	2,4	5,5	6,6	4,1	3,2
<i>no tiem:</i>					
I grupa	1 520	1 576	1 649	1 719	1 841
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	1,6	3,7	4,6	4,2	7,1
II grupa	5 200	5 447	5 734	5 895	5 991
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	3,7	4,8	5,3	2,8	1,6
III grupa	2 511	2 718	2 999	3 189	3 320
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	0,3	8,2	10,3	6,3	4,1
Pārējie invalīdi – valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmēji	3 259	3 454	3 538	3 592	3 695
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	2,7	6,0	2,4	1,5	2,9
<i>no tiem:</i>					
I grupa	216	231	264	299	312
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	6,4	6,9	14,3	13,3	4,3
II grupa	1 819	1 947	2 027	2 079	2 164
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	1,4	7,0	4,1	2,6	4,1
III grupa	1 224	1 276	1 247	1 214	1 219
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	4,1	4,2	-2,3	-2,6	0,4

² VSAA dati un aprēķina rādītāji, izmantojot VSAA datus.

Bērni invalīdi, kuriem ir tiesības uz piemaksu pie valsts ģimenes pabalsta	10 626	11 618	11 953	10 594	7 684
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	-3,9	9,3	2,9	-11,4	-27,5
<i>no tiem:</i>					
Piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta saņēmēji³	10 135	11 056	11 396	10 126	7 375
<i>izmaiņas % pret iepriekšējo gadu</i>	6,2	9,1	3,1	-11,1	-27,2

Līdzīgi kā pabalstam bērnam ar invaliditāti, šajā gadījumā tieši tāpat 2007.gadā ir būtiski sarucis piemaksas pie valsts pabalsta saņēmēju skaits. Kas ir būtiski, jāuzsver, ka šo piemaksu saņem ne visas ģimenes, kurām uz to ir tiesības.

***Bērnu invalīdu un piemaksas pie ģimenes valsts pabalsta saņēmēju skaits gada beigās, tūkst.
2003. - 2007 .g.***

Statistika liecina, ka bērnu – invalīdu skaits, kuru ģimenēm ir tiesības saņemt šo materiālo palīdzību, pieaug atbilstoši vecumam. Dinamika uzrāda, ka būtisks pieaugums novērojams 14 – 17 gadu vecuma grupā (2007.gada dati). To varētu skaidrot ar apstākli, ka tie ir bērni, kas dzimuši 1990.-to gadu sākumā, kad vēl

³ Piemaksas saņēmēji – vecāki, aizbildņi utt.

saglabājās pozitīva dzimstības dinamika, līdz ar to šajā vecuma grupā arī absolūtajos skaitļos ir vairāk bērnu.

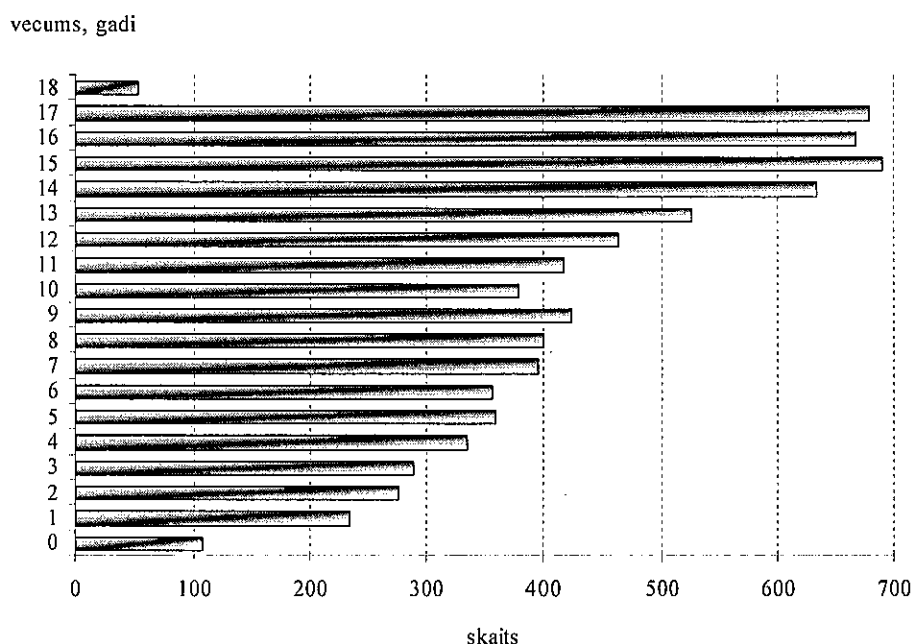
**VSAA uzskaitē esošo bērnu invalīdu, kuriem ir tiesības uz piemaksu pie ģimenes
valsts pabalsta, vecuma struktūra 2007.gadā**

Vecums (gadi)	Skaitis	% no iedzīvotāju skaita attiecīgajā vecumā
līdz 1 gadam	107	0,5
1	234	1,0
2	276	1,2
3	289	1,2
4	336	1,4
5	360	1,5
6	357	1,5
7	396	1,7
8	399	1,7
9	424	1,8
10	380	1,6
11	416	1,8
12	464	2,0
13	525	2,2
14	633	2,7
15	690	2,9
16	667	2,8
17	679	2,9
18	52	0,2
Kopā	7 684	1,7

Diemžēl sadalījums pa vecuma grupām neļauj objektīvi pamatot, ka bērnu ar invaliditāti skaits būtiski samazinās vecum grupās līdz 14 gadiem, jo ņemot vērā

dzimstības rādījumus, tas saglabājas salīdzinoši proporcionāls. Pie tam, kā jau iepriekš minēts, lielā daļā gadījumu invaliditāte netiek noteikta vecumā līdz 5 gadiem.

Bērnu invalīdu, par kuriem ir piešķirta piemaksa pie ģimenes valsts pabalsta 2007.gadā, vecuma struktūra

2007.gadā Labklājības ministrija reformēja bērnu ar invaliditāti uzskaites kārtību, paredzot, ka no tās tiek izslēgti bērni, kas slimo ar celiakiju. Šo bērnu atbalstam tika izveidota specializēta valsts programma.

Valsts atbalsta programma - celiakija

Lai palīdzētu tiem vecākiem, kuru bērni ir slimi ar celiakiju, valsts šīm ģimenēm sniedz papildu atbalstu bezglutēna pārtikas iegādei. Tas ir materiāls atbalsts – **50 latu mēnesī vienam bērnam.**

Lai saņemtu atbalstu:

- jebkurā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras nodaļā (VSAA) jāiesniedz rakstisks iesniegums;

- jāiesniedz sertificēta pediatra gastroenterologa rakstiska izziņa, kurā norādīta slimības diagnoze – celiakija. Ārsta izziņā jābūt norādītam atkārtotas pārbaudes termiņam, kas nepārsniedz divus gadus kopš tās izsniegšanas dienas;
- jāuzrāda personu apliecinošs dokuments;
- kā arī jāuzrāda bērna dzimšanas apliecība.

Atsevišķos gadījumos papildu minētajiem dokumentiem var būt jāuzrāda:

- bāriņtiesas (pagasttiesas) lēmums par aizbildnības nodibināšanu, ja atbalsta pieprasītājs ir bērna aizbildnis;
- lēmums par bērna nodošanu audžuģimenē, ja pieprasītājs ir viens no audžuģimenes locekļiem;
- lēmums par bērna nodošanu pirmsadopcijas aprūpē, ja pieprasītājs ir cilvēks, kuram bērns nodots pirmsadopcijas aprūpē;
- lēmums, kas pieņemts bērna personisko interešu aizsardzībai, ja pieprasītājs ir cilvēks, kurš faktiski audzina bērnu;
- tiesas spriedums par adopcijas norakstu, ja pieprasītājs ir adoptētājs, kurš nav ierakstīts adoptētā bērna dzimšanas reģistrā kā māte vai tēvs.

Atbalstu piešķir:

- uz laiku līdz ārsta izziņā noteiktās atkārtotās pārbaudes termiņam;
- ja atbalsts pieprasīts 12 mēnešu laikā pēc ārsta izziņas izsniegšanas, to piešķir ar izziņas izsniegšanas dienu;
- ja atbalsts pieprasīts pēc 12 mēnešiem kopš izdota ārsta izziņa – ar atbalsta pieprasīšanas dienu;

VSAA 10 darba dienu laikā pēc visu nepieciešamo dokumentu saņemšanas pieņem un rakstiski nosūta pieprasītājam lēmumu par atbalsta piešķiršanu vai atteikumu to piešķirt.

Jāatceras, ka atbalsta izmaksu pārtrauc, ja netiek laikus iesniegta izziņa par atkārtotu ārsta pārbaudi, kā arī pēc tam, kad bērns sasniedz 18 gadu vecumu, un gadījumos, ja bērnam tiek noteikta invaliditāte.

Atbalsta saņēmējam ir pienākums laikus iesniegt VSAA ārsta izziņu par atkārtoto pārbaudi, kā arī 10 darba dienu laikā informēt VSAA par izmaiņām atbalsta saņēmēja vai bērna tiesībās uz atbalstu.

Runājot par valsts atbalstu, nepieciešams pieminēt arī iespēju saņemt valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu. Valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu piešķir cilvēkam, kuram nav tiesību saņemt valsts pensiju (izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju invalīdam) vai apdrošināšanas atlīdzību sakarā ar nelaimes gadījumu darbā vai arodslimību.

Proti, to piešķir:

- invalīdiem (tai skaitā invalīdiem kopš bērnības), kuri pārsnieguši 18 gadu vecumu un kuriem nav tiesību uz valsts pensiju, izņemot apgādnieka zaudējuma pensiju invalīdam. Šādos gadījumos pabalstu piešķir uz noteikto invaliditātes laiku;
- nenodarbinātiem cilvēkiem, kuri par pieciem gadiem pārsnieguši valstī noteikto pensionēšanās vecumu. Šādos gadījumos pabalstu piešķir uz mūžu;
- apgādnieku zaudējušiem bērniem, ja viņi nav sasnieguši pilngadību, ir zaudējuši vienu vai abus apgādniekus un nav stājušies laulībā. Šiem cilvēkiem piešķir kopēju valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, kas gadījumos, kad pabalsts piešķirts 3 un vairākiem bērniem, nevar būt mazāks par 50% no noteiktā valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmēra katram bērnam. Šajā gadījumā valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu piešķir līdz 18 gadu vecumam. Pabalstu viņiem turpina izmaksāt, ja viņi mācās vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādē un nav vecāki par 20 gadiem vai arī studē augstskolā dienas nodaļā (pilna laika klātienē) un nav vecāki par 24 gadiem.

Valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta apmērs 2011.gadā ir:

- vispārējā gadījumā - 45 lati mēnesī;
- invalīdiem kopš bērnības - 75 lati mēnesī.

Valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu var saņemt:

- sakarā ar invaliditāti vai noteikto vecuma - Latvijas pilsoņi, nepilsoņi, ārvalstnieku un bezvalstnieki, kuri piešķirts personas kods un kuri pastāvīgi dzīvo Latvijas teritorijā, ja viņi Latvijā bez pārtraukuma nodzīvojuši pēdējos 12 mēnešus pirms pabalsta pieprasīšanas, bet kopumā - ne mazāk kā 60 mēnešus;

- apgādnieka zaudējuma gadījumā - Latvijas pilsoņi, nepilsoņi, ārvalstnieki un bezvalstnieki, kuriem piešķirts personas kods un kuri patstāvīgi dzīvo Latvijas teritorijā, ja viņi zaudējuši apgādnieku.

Ja valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta saņēmējs izbrauc no Latvijas uz pastāvīgu dzīvi ārvalstī, pabalsta izmaksu izbeidz, pirms izbraukšanas izmaksājot pabalstu par nākamajiem diviem mēnešiem.

Pieprasot valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu, pabalsta pieprasītājs jebkurā Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (VSAA) nodaļā rakstveida pieprasījumu pabalsta piešķiršanai var iesniegt:

- personiski ierodoties VSAA nodaļā;
- elektroniska dokumenta formā, norādot tajā visu nepieciešamo informāciju vai izmantojot VSAA mājas lapā (www.vsaa.lv) esošo veidlapu;
- nosūtot to pa pastu, norādot tajā visu nepieciešamo informāciju vai izmantojot VSAA mājas lapā (www.vsaa.lv) esošo veidlapu.

Ja valsts sociālā nodrošinājuma pabalstu pieprasa apgādībā bijušai personai, kura nav vecāka par 20 gadiem un mācās ārvalsts izglītības iestādē, tad papildus pieprasījumam VSAA jāiesniedz vispārējās izglītības vai profesionālās izglītības iestādes izziņa;

Ja pabalstu pieprasa apgādībā bijušai personai, kura nav vecāka par 24 gadiem un kura studē augstskolā dienas nodaļā (pilna laika klātienē) (ja informācija par personu nav iesniegta elektroniski), tad papildus pieprasījumam VSAA jāiesniedz augstskolas izziņa.

Bērni ar īpašām vajadzībām (otrā mērķa grupa)

Lai gan atsevišķi nav izstrādāti valsts atbalsta mehānismi vai pabalstu sistēma bērniem ar īpašām vajadzībām (kas nav bērni ar invaliditāti), valsts un pašvaldības nodrošina pasākumu kopumu atkarībā no saviem resursiem, lai uzlabotu arī šīs mērķa grupas stāvokli.

Alternatīvā aprūpe

Pašvaldībās ir pieejami ilgstošai aprūpei alternatīvi pakalpojumi, kas pēc iespējas tuvināti ģimeniskai videi. Alternatīvos pakalpojumus saviem iedzīvotājiem nodrošina pašvaldības.

Lai saņemtu alternatīvās aprūpes pakalpojumus, cilvēkam vai viņa pārstāvim jāvēršas savas pašvaldības sociālajā dienestā. Krīzes centra un naktspatversmes pakalpojumus var saņemt, nevērošoties pašvaldībā.

Visvairāk pieprasītais un visbiežāk sniegtais pašvaldību pakalpojums ir **aprūpe mājās**. Šādu aprūpi var saņemt cilvēki, kuri patstāvīgi nevar sevi aprūpēt veselības stāvokļa, funkcionālo traucējumu vai vecuma dēļ.

Otrs pieprasītākais alternatīvās aprūpes pakalpojums ir **dienas aprūpes centrs**. Šeit var saņemt gan nepieciešamo aprūpi, gan izmantot dažādās brīvā laika pavadīšanas iespējas, attīstīt savas prasmes un izglītoties.

Dienas aprūpes centri sniedz pakalpojumus dažādām iedzīvotāju grupām:

- pensijas vecuma personām;
- personām ar garīgās attīstības traucējumiem;
- personām ar fiziska rakstura traucējumiem;
- bērniem invalīdiem;
- bērniem no trūcīgām ģimenēm, ieskaitot bērnus ar uzvedības traucējumiem;
- citām iedzīvotāju grupām, piemēram, personām pēc atbrīvošanas no soda izciešanas vietas, no psihoaktīvām vielām atkarīgajiem un citiem.

Valsts līdzfinansē dienas aprūpes centrus, kas sniedz pakalpojumus personām ar garīga rakstura traucējumiem, taču šādiem centriem nav pastāvīga finansējuma.

Grupu māja (dzīvoklis) ir atsevišķs dzīvoklis vai māja, kurā personām ar garīga rakstura traucējumiem nodrošina individuālu atbalstu sociālo problēmu risināšanā. Valsts sedz daļu no izmaksām par uzturēšanos grupu mājā (dzīvoklī) tām personām, kuras pēc sociālās rehabilitācijas pusceļā mājā uzsāk patstāvīgu dzīvi, atstājot sociālās aprūpes centru, taču šādos grupu dzīvokļos parasti uzturēšanās tiek pieļauta no 18 gadu vecuma.

Pirms pāriet uz grupu dzīvokli, aprūpes centra klienti iziet rehabilitācijas kursu **pusceļa mājā**. Tas ir pārejas posms no ilgstošas sociālās aprūpes uz patstāvīgu dzīvi. Šeit cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem mācās sadzīvē nepieciešamās iemaņas - kā gatavot ēst, mazgāt veļu, apkopt sevi - lietas, par kurām cilvēkam pašam nebija jāgādā, dzīvojot aprūpes centrā. Patlaban valsts sociālās aprūpes centros izveidotas sešas pusceļa mājas. Arī šis atbalsta veids ir pieejams lielākoties jauniešu vecuma mērķa grupai.

Krīzes centrs ir vieta, kur krīzes situācijā nonākuši iedzīvotāji var saņemt īslaicīgu psiholoģisko un cita veida palīdzību. Atsevišķi krīzes centri savus klientus var arī izmitināt.

Servisa dzīvoklis ir īpaši pielāgots cilvēkiem ar smagiem funkcionālajiem traucējumiem. Tas iekārots tā, lai palielinātu cilvēka iespējas dzīvot patstāvīgi un aprūpēt sevi. Servisa dzīvokļu īrniekiem pašvaldība nodrošina arī nepieciešamos pakalpojumus.

Ilgstošā aprūpe

Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās cilvēki, kuri vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nespēj sevi aprūpēt, kā arī bez vecāku gādības palikušie bērni, var saņemt mājokli, pilnu aprūpi un sociālo rehabilitāciju.

Tiesības saņemt valsts finansētus pakalpojumus ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās ir:

- bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem vecumā līdz 2 gadiem un bērniem ar garīgās un fiziskās attīstības traucējumiem līdz 4 gadu vecumam;
- bērniem invalīdiem ar smagiem garīgās attīstības traucējumiem no 4 līdz 18 gadiem;
- pilngadīgām personām ar smagiem garīga rakstura traucējumiem (1. un 2.grupas invalīdi), kuriem nav nepieciešama atrašanās specializētā ārstniecības iestādē un kuru veselības stāvoklis neapdraud apkārtējos;
- invalīdiem ar redzes traucējumiem.

Šos pakalpojumus nodrošina 33 valsts sociālās aprūpes centri un organizācijas, kuras tiesības sniegt valsts finansētus sociālos pakalpojumus ieguvušas konkursa kārtībā.

Tiesības saņemt pašvaldību finansētus pakalpojumus ilgstošās sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās ir:

- bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem no 2 līdz 18 gadu vecumam;
- pensijas vecuma personām;
- invalīdiem, ja viņiem nepieciešamā aprūpe pārsniedz aprūpei mājās vai dienas aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās noteikto apjomu.

Lai saņemtu sociālās aprūpes pakalpojumus, cilvēkam vai viņa likumiskajam pārstāvis jāvēršas savas pašvaldības sociālajā dienestā.

Daudzi sociālās aprūpes centru klienti pēc īpaša rehabilitācijas kursa var sākt neatkarīgu dzīvi. Šādu pārejas posmu nodrošina pusceļa mājas, kas patlaban izveidotas pie sešiem sociālās aprūpes centriem. Šeit cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem mācās sadzīvē nepieciešamās iemaņas - kā gatavot ēst, mazgāt veļu, apkopt sevi - lietas, par kurām cilvēkam pašam nebija jāgādā, dzīvojot aprūpes centrā. Pusceļa mājā cilvēki var uzturēties līdz 24 mēnešiem. Ja rehabilitācijas posms ir bijis veiksmīgs, viņiem ilgstošās aprūpes pakalpojums vairs nav nepieciešams, un viņi pāriet uz patstāvīgu dzīvi vai pārceļas uz grupu māju (dzīvokli).

Pakalpojuma dokumentācijā izmantotie termini un to skaidrojums pakalpojuma kontekstā

Bērns ar īpašām vajadzībām	Bērns, kura veiksmīgu iekļaušanos (integrāciju) sabiedrībā apdraud fiziski, garīgi, uzvedības traucējumi
Indigo bērns	Bērns, kuram novērojamas paaugstinātas spējas salīdzinājumā ar antisociālu uzvedību
UDS	Uzmanības deficīta sindroms
Valsts atbalsts	Valsts finansēts pasākumu kopums, kas pieejams bērniem ar īpašām vajadzībām vai viņu ģimenēm
Pakalpojums	Pasākumu kopums, kas paredz noteiktu strukturizētu aktivitāšu ieviešanu mērķa grupas stāvokļa uzlabošanai
Atbalsta centrs	Iestāde vai organizācija, kas ievieš pakalpojumus
Vecāks	Bērna vecāks vai aizbildnis, kā arī personas, kam ir tiesības pārstāvēt bērna intereses šādā statusā
Skolas personāls	Vispārējās izglītības iestāžu personāls

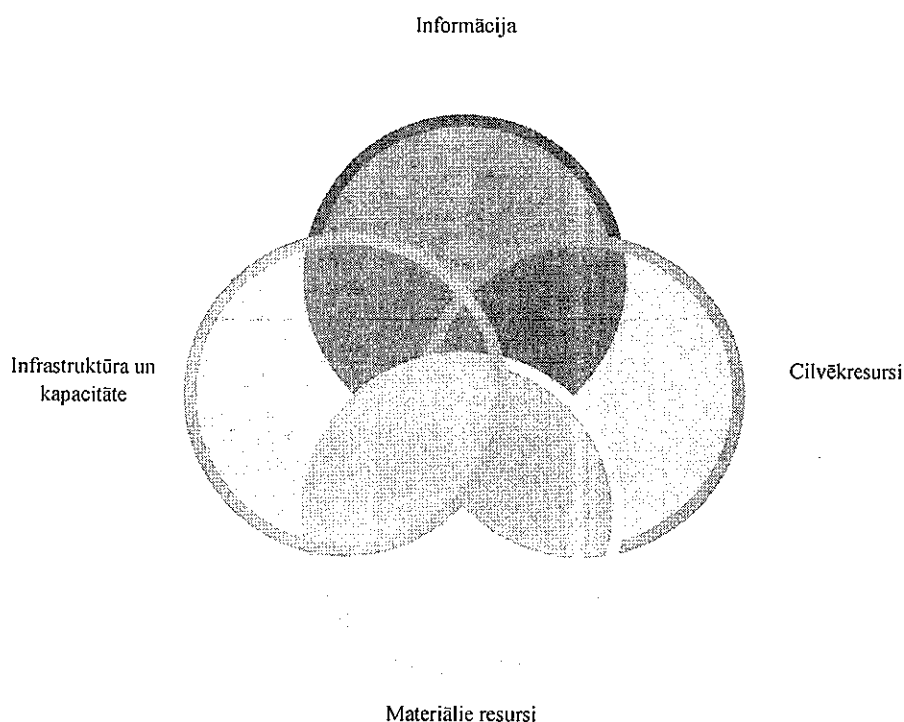
Pakalpojuma apraksts

Pakalpojuma mērķis

Nodrošināt daudzveidīgu atbalsta kopumu vecākiem, kuru ģimenēs aug bērni ar īpašām vajadzībām, lai stiprinātu šo ģimeņu pilnvērtīgu iekļaušanos sabiedrībā, izglītības sistēmā, kā arī veidotu efektīvus atbalsta mehānismus, kas netiek finansēti no cietiem atbalsta finansējumiem (valsts, pašvaldība).

Pakalpojuma sastāvs

Pakalpojuma sastāva izvēlē uzmanība tiek koncentrēta uz četrus resursus izmantošanu:

Infrastruktūra un kapacitāte

Resursa ietvaros nepieciešams nodrošināt bāzi pakalpojuma sniegšanai ēkas, telpu formā, kas tiek izmantoti konkrētā pakalpojuma sniegšanā. Šajā resursā ietilpst arī paša atbalsta centra organizatoriskā un administratīvā kapacitāte, kas paredz

pakalpojuma ieviešanas pārraudzību, novērtēšanu un lēmumu pieņemšanas iespējas attiecībā uz nestandarta situācijām pakalpojuma ietvaros.

Informācija

Resursa ietvaros nepieciešams nodrošināt sekojošus paveidus:

- informācija par pakalpojuma pieejamību vecākiem (tas ir paveids, kas jānodrošina organizācijām, lai nodrošinātu efektīvu pakalpojuma pieejamību mērķa grupai);
- informācija par pakalpojuma saturu nozares speciālistiem, kas darbojas ar mērķa grupu (tas ļauj nodrošināt apstākļus, ka mērķa grupai saņemamie pakalpojumi nedublējas);
- informācija par pakalpojuma sastāvu sabiedrībā un saņemšanas kārtību (tas ļauj nodrošināt saprotamus pakalpojuma saņemšanas nosacījumus, un tādējādi samazināt risku, ka pakalpojumu saņem ne tiešā mērķa grupa).

Cilvēkresursi

Resursa ietvaros ir nepieciešams nodrošināt kvalificētu un zinošu personālu ar pieredzi darbā ar mērķa grupas vajadzībām. Personālam izvirzāmas papildu prasības, lai nodrošinātu, ka ierobežota finansējuma resursos, tiek nodrošināta mērķtiecīga un efektīva palīdzības sniegšana.

Materiālie resursi

Šo resursu ietvaros nodrošināms tehniskais aprīkojums un materiāli pakalpojuma sniegšanai, piemēram, datoraprīkojums, materiāli nodarbībām, u.c.

KOMPLEKSAIS PAKALPOJUMS NR. 1

Mērķa grupa – bērni ar īpašām vajadzībām no 0 līdz 7 gadu vecumam

Mērķa grupas detalizēts apraksts:

- 1) bērni ar īpašām vajadzībām vai riska grupā ietilpstoši bērni vecumā līdz 7 gadiem (pirmsskolas vecums);
- 2) vecāki (vai tiek līdzvērtīgā statusā esošas personas), kuru ģimenēs aug bērni ar īpašām vajadzībām vai riska grupā ietilpstoši bērni vecumā līdz 7 gadiem.

Pakalpojums			
Pakalpojums bērnam	Individuālais pakalpojums vecākam	Grupu pakalpojums vecākam	Sabiedriskais pakalpojums vecākam
Komponente Nr. 1.1 Individuāla kvalificēta medicīniskā palīdzība (psihologs / psihoterapeirts; ķirurgs, meiroģirurgs, pediatrs)	Komponente Nr. 2.1 Individuālas speciālistu konsultācijas (psihologs)	Komponente Nr. 3.1 Grupu speciālistu konsultācijas (pediatrs, pedagogs, psihologs)	Komponente Nr. 4.1 Mājas vizītes (psihologs, pedagogs)
Komponente Nr. 1.2. Grupu attīstošās nodarbības (logopēds, pedagogs)	Komponente Nr. 2.2 Materiālā palīdzība (specializētie pārtikas produkti, atbalsta instrumenti)		
Komponente Nr. 5			

	Brīvā laika organizēšana (bērnu pieskatīšanas personāls)

Detalizēts komponentu apraksts:

Komponente Nr. 1.1.

Komponente paredz mērķa grupas bērna un medicīniskā personāla sākotnējo novērtējuma tikšanos (120 minūtes) un regulāras individuālās tikšanās (60 minūtes) mēnesī. Sākotnējā novērtējuma tikšanās paredz bērna attīstības izvērtējumu, spēju novērtējumu, esošā veselības stāvokļa izvērtējumu. Šīs tikšanās ietvaros atbildīgais medicīniskais personāls nosaka, vai bērns atbilst mērķa grupas raksturojumam un vai viņam piemērojams kompleksais pakalpojums. Regulāras individuālās tikšanās paredzētas, lai novērotu bērna attīstību, konstatētu problēmas vai uzlabojumus. Šo tikšanās laikā bērns apmeklē psihologu / psihoterapeitu garīgu saslimšanu simptomu gadījumos vai specializēto medicīnisko personālu fizisku traucējumu gadījumos.

Komponente Nr. 1.2

Komponente paredz mērķa grupas bērnu kolektīvas nodarbības, veicinot viņu komunikāciju spēju attīstību un iekļaušanos sabiedriskos procesos. Nodarbības paredz iespēju bērnam piedalīties tajās vienu reizi nedēļā 120 minūšu apmērā. Nodarbības paredzētas grupās līdz 10 bērniem. Nodarbībām paredzēta tematikas izstrāde, kas balstīta uz noteiktām bērnu iezīmēm, apvienojot vienā grupā tos, kuru vajadzības ir līdzīgākas.

Komponente Nr. 2.1.

Individuālās konsultācijas paredz iespēju vecākam satikt un pārrunāt bērna attīstības problēmas ar Komponentes Nr. 1.1. ietvaros darbojošos personālu un identificēt turpmākos riskus vai darbības bērnu stāvokļa uzlabošanai. Komponente paredz iespēju vecākam saņemt šādu konsultāciju 60 minūšu apmērā mēnesī.

Komponente Nr. 2.2.

Komponente ir balstīta uz situāciju, kad komponentes Nr. 2.1. ietvaros speciālists norīko vai iesaka specializētus līdzekļus / materiālus bērna stāvokļa uzlabošanai, kas netiek finansēti no valsts, pašvaldības vai citiem resursiem un vecākam ir apgrūtināts materiālais stāvoklis (piemēram, maznodrošināta persona, bet neizslēdzot arī citus vecākus, kas neatbilst šai kategorijai saskaņā ar likumdošanu, bet sniedz pilnīgu pārlicību par atbalsta nepieciešamību).

Komponente Nr. 3.1.

Komponente paredz kolektīvas mērķa grupas vecāku tematiskās nodarbības 120 minūšu apmērā mēnesī jeb divas nodarbības, katru 60 minūšu apmērā. Šo nodarbību mērķis ir sniegt papildu zināšanas vecākiem attiecībā uz bērnu aprūpi, izaugsmi un attīstības procesu, kā arī saņemt specializētas konsultācijas attiecībā uz bērna sagatavošanu integrācijai izglītības sistēmā.

Komponente Nr. 4.1.

Komponente paredz psihologa un pedagoga veiktas mājas vizītes pie vecākiem, kuru ģimenēs aug mērķa grupas bērni. Šīs komponentes mērķis ir sniegt palīdzību vecākam mājas vidē attiecībā uz bērna laika organizāciju, audzināšanu un aprūpi, lai veicinātu bērna attīstību. Komponente paredz šādu vizīti vienu reizi mēnesī 60 minūšu apmērā.

Komponente Nr. 5

Komponente paredz nodrošināt bērnu pieskatīšanas funkciju laikā, kamēr vecāks izmanto kādu no aktivitātēm komponentu Nr. 2 līdz 4 ietvaros. Tādā veidā tiek veicināta vecāka koncentrēšanās tiešās aktivitātes saturam.

KOMPLEKSAIS PAKALPOJUMS NR. 2

Mērķa grupa – bērni ar īpašām vajadzībām no 7 līdz 18 gadu vecumam

Mērķa grupas detalizēts apraksts:

- 1) bērni ar īpašām vajadzībām vai riska grupā ietilpstoši bērni vecumā no 7 - 18 gadiem (skolas vecums);

- 2) vecāki (vai tiek līdzvērtīgā statusā esošas personas), kuru ģimenēs aug bērni ar īpašām vajadzībām vai riska grupā ietilpstoši bērni vecumā no 7 līdz 18 gadiem.

Pakalpojums			
Pakalpojums bērnam	Individuālais pakalpojums vecākam	Grupu pakalpojums vecākam	Sabiedriskais pakalpojums vecākam
Komponente Nr. 1.1 Spēju attīstības nodarbības (psihologs, radošuma nodarbību vadītāji)	Komponente Nr. 2.1 Individuālas izglītības personāla konsultācijas (psihologs)		Komponente Nr. 4.1 Pašpalīdzības grupas (psihologs)
Komponente Nr. 1.2 Padziļinātās nodarbības ar izglītības personālu (pedagogs)	Komponente Nr. 2.2 Izglītības programmu prasību konsultācijas (pedagogs)		

Komponente Nr. 1.1.

Komponentes ietvaros bērnam tiek nodrošinātas attīstošās nodarbības 60 minūšu apmērā nedēļā jeb 240 minūtes mēnesī. Šīs komponentes ietvaros mērķa grupas bērni tiek sagrupēti pēc to vajadzībām. Nodarbības paredzētas bērniem to vajadzību apmierināšanai grupu nodarbību formā, grupās līdz 15 bērniem.

Komponente Nr. 1.2.

Komponentes ietvaros tiek paredzētas bērnu grupveida nodarbības ar skolas personālu atbilstoši viņu vajadzībām un progresā trūkumam noteiktos izglītības priekšmetos. Par pamatu tiek pieņemta nepieciešamība alternatīvos izglītības procesos (piemēram,

pielietota spēļu tehnika) apgūt nepieciešamās zināšanas, lai neveidotos bērnu nesekmība skolā. Kopumā bērna paredzētas šādas nodarbības 60 minūšu apmērā nedēļā jeb 240 minūtes mēnesī. Grupas veidojamas līdz 10 bērnu grupām.

Komponente Nr. 2.1.

Komponente paredz iespēju vecākam saņemt individuālu konsultāciju par viņa bērna attīstības progresu, iespējamām problēmām un sasniegumiem. Konsultācija paredzēta 60 minūšu apmērā mēnesī.

Komponente Nr. 2.2.

Komponentes ietvaros realizējamā aktivitāte ir individuālā konsultācija vecākam par izglītības programmām, bērnam izvirzītajām prasībām, izglītības procesa organizēšanu. Aktivitāte paredzēta 60 minūšu apmērā vienu reizi gadā (ņemot par pamatu, ka konsultācijas pieprasījums būs novērojams septembrī, kad tiek atsāktas skolas gaitas jau nākamajā klasē).

Komponente Nr. 4.1.

Paredz veidot mērķa grupas vecāku pašpalīdzības grupas, kurās viņiem ir iespēja savstarpēji diskutēt par problēmām, ar kurām viņi saskaras bērnu audzināšanas un izglītošanas procesā. Pašpalīdzības grupas plānotas 120 minūšu apmērā reizi divās nedēļās jeb 240 minūtes mēnesī. Pašpalīdzības grupu vadību nodrošina psihologs vai grupas moderators.

Pakalpojuma finanšu izmaksu aprēķins

Turpmāk sniegts aprēķins par pakalpojuma izmaksām to ieviešanas procesā:

1) Kompleksais pakalpojums Nr. 1. Aprēķins veikts ar mērķi noteikt pakalpojuma izmaksas uz vienu bērnu gada periodā (optimāls pakalpojuma sniegšanas laiks).

Komponente	Nepieciešamie resursi	Aprēķinam izmantotie pieņēmumi	Izmaksas, LVL
Komponente Nr. 1.1 Individuāla	Informācija – nav	Cilvēkresursi – mediķis (indikatīvā	140,00 LVL

kvalificēta medicīniskā palīdzība	Cilvēkresursi – mediķis	likme 10,00 LVL), kopā 14 h gadā	
	Infrastruktūra – telpa pieņemšanai, aprīkojums uzskaitēi	Infrastruktūra – (3 LVLx10kvm./mēn., lietderīgās lietošanas laiks 160 stundas mēnesī; lietošanas apjoms gadā 14 h)	2,62 LVL
	Materiāli – uzskaites materiāls	Aprīkojums (datortehnika; 300LVL, lietošanas laiks 3 gadi; lietderīgās lietošanas laiks 160 stundas mēnesī; lietošanas apjoms gadā 14 h)	0,73 LVL
Kopā komponentes ietvaros:			1,50 LVL
Kopā komponentes ietvaros: 144,85 LVL			
Komponente Nr. 1.2. Grupu attīstošās nodarbības	Informācija – nav Cilvēkresursi – speciālists grupu nodarbībām Infrastruktūra – telpa grupu nodarbībām Materiāli – uzskaites materiāls, materiāls praktiskām nodarbībām	Cilvēkresursi – speciālists (indikatīvā likme 7,00 LVL), kopā 96 h gadā, dalāms ar dalībnieku skaitu (10) Infrastruktūra – (3 LVLx20 kvm./mēn., lietderīgās lietošanas laiks 160 stundas mēnesī; lietošanas apjoms gadā 96 h) Materiāls (papīrs, rakstāmpiederumi, materiāli nodarbībām uz 1 personu 10 LVL gadā)	67,20 LVL 36,00 LVL 10,00 LVL

Kopā komponentes ietvaros:			113,20 LVL
Komponente Nr. 2.1 Individuālas speciālistu konsultācijas	Informācija – speciālistu pieņemšanas laiki un vietas	Informācija Info lapas sagatavošana un izplatīšana	0,15 LVL
	Cilvēkresursi – mediķis / speciālists	Cilvēkresursi – mediķis/speciālists (indikātvā likme 10,00 LVL), kopā 12 h gadā	120,00 LVL
	Infrastruktūra – telpa pieņemšanai, aprīkojums	Infrastruktūra – (3 LVLx10kvm./mēn., lietderīgās lietošanas laiks 160 stundas mēnesī; lietošanas apjoms gadā 14 h)	2,62 LVL
	Materiāls – uzskaites līdzekļi	Aprīkojums (datortehnika; 300LVL, lietošanas laiks 3 gadi; lietderīgās lietošanas laiks 160 stundas mēnesī; lietošanas apjoms gadā 14 h)	0,73 LVL
		Materiāls (papīrs, rakstāmpiederumi)	1,50 LVL
Kopā komponentes ietvaros:			125,00 LVL
Komponente Nr. 2.2 Materiālā palīdzība	Informācija – nav Cilvēkresursi – nav Infrastruktūra - nav Materiāli – specializētā pārtika, aprīkojums	Materiāli: specializētā pārtika, aprīkojums (50 LVL uz bērnu gadā)	50,00 LVL
Kopā komponentes ietvaros:			50,00 LVL
Komponente Nr.	Informācija –	Informācija	0,15 LVL

3.1 Grupu speciālistu konsultācijas	informācijas lapas	Informācijas lapa par grupu nodarbību norises laikiem un vietām	
	Cilvēkresursi grupu nodarbību vadīšanai	Cilvēkresursi: mediķis / speciālists/ pedagogs / psihologs (indikatīvā likme 10,00 LVL), kopā 24 h gadā, dalāms ar indikatīvo grupas lielumu (10)	24,00 LVL
	Infrastruktūra – telpa grupu nodarbībām	Infrastruktūra – (3 LVLx20 kvm./mēn., lietderīgās lietošanas laiks 160 stundas mēnesī; lietošanas apjoms gadā 24 h)	9,00 LVL
	Materiāli – materiāli nodarbībām	Materiāls (papīrs, rakstāmpiederumi)	1,50 LVL
Kopā komponentes ietvaros:			34,65 LVL
Komponente Nr. 4.1 Mājas vizītes	Informācija – informācija par komponentes saturu	Informācijas lapa par mājas vizītēm, to mērķi un ieviešanu	0,15 LVL
	Cilvēkresursi mājas vizīšu ieviešanai	Cilvēkresursi: pedagogs / psihologs (indikatīvā likme 7,00 LVL), kopā 12 h gadā	84,00 LVL
	Infrastruktūra – nav Materiāli - nav		
Kopā komponentes ietvaros:			84,15 LVL
Komponente Nr. 5 Brīvā laika	Informācija – informācija par komponentes	Informācijas lapa par mājas vizītēm, to mērķi un	0,15 LVL

organizēšana	saturu	ieviešanu	
	Cilvēkresursi bērnu pieskatīšanas funkcijai	Cilvēkresursi: bērnu pieskatītājs (indikatīvā likme 5,00 LVL), kopā 36 h gadā	180,00 LVL
	Infrastruktūra – telpa bērnu izvietošanai un pieskatīšanai	Infrastruktūra – (3 LVLx20 kvm./mēn., lietderīgās lietošanas laiks 160 stundas mēnesī; lietošanas apjoms gadā 36 h)	13,50 LVL
	Materiāli - nav		
Kopā komponentes ietvaros:			193,65 LVL
KOMPLEKSĀ PAKALPOJUMA NR. 1 IZMAKSAS KOPĀ			745,50 LVL

2) Kompleksais pakalpojums Nr. 2. Aprēķins veikts ar mērķi noteikt pakalpojuma izmaksas uz vienu bērnu gada periodā (optimāls pakalpojuma sniegšanas laiks).

Komponente	Nepieciešamie resursi	Aprēķinam izmantotie pieņēmumi	Izmaksas, LVL
Komponente Nr. 1.1	Informācija – nav		
Spēju attīstības nodarbības	Cilvēkresursi – psihologs / radošuma nodarbību vadītājs	Cilvēkresursi: mediķis / speciālists/ pedagogs / psihologs (indikatīvā likme 7,00 LVL), kopā 48 h gadā, dalāms ar indikatīvo grupas lielumu (15)	22,40 LVL
	Infrastruktūra – telpa spēju attīstības nodarbībām		
	Materiāli – materiāli nodarbībām	Infrastruktūra – (3 LVLx20 kvm./mēn., lietderīgās lietošanas laiks 160 stundas mēnesī; lietošanas apjoms gadā 48 h, dalāms	1,20 LVL

		ar grupas dalībnieku skaitu (15)) Materiāls (papīrs, rakstāmpiederumi, materiāli nodarbībām)	1,50 LVL
Komponentes izmaksas:			25,10 LVL
Komponente Nr. 1.2 Padziļinātās nodarbības ar izglītības personālu	Informācija – nav	Cilvēkresursi: mediķis / speciālists/ pedagogs / psihologs (indikatīvā likme 7,00 LVL), kopā 48 h gadā, dalāms ar indikatīvo grupas lielumu (10)	33,60 LVL
	Cilvēkresursi – psihologs / radošuma nodarbību vadītājs	Infrastruktūra – telpa spēju attīstības nodarbībām	
	Infrastruktūra – telpa spēju attīstības nodarbībām	Materiāli – materiāli nodarbībām	Infrastruktūra – (3 LVLx20 kvm./mēn., lietderīgās lietošanas laiks 160 stundas mēnesī; lietošanas apjoms gadā 48 h, dalāms ar grupas dalībnieku skaitu (10)) Materiāls (papīrs, rakstāmpiederumi, materiāli nodarbībām)
Komponentes izmaksas:			36,90 LVL
Komponente Nr. 2.1 Individuālas izglītības personāla konsultācijas	Informācija – informācijas lapa	Informācijas lapa par pakalpojuma saņemšanas kārtību	0,15 LVL
	Cilvēkresursi – skolas personāls konsultāciju sniegšanai	Cilvēkresursi: skolas personāls (indikatīvā likme 7,00 LVL), kopā 12 h gadā	84,00 LVL
	Infrastruktūra – pieņemšanas telpa		

	Materiāli – uzskaites līdzekļi	Infrastruktūra – (3 LVLx10 kvm./mēn., lietderīgās lietošanas laiks 160 stundas mēnesī; lietošanas apjoms gadā 12 h)	2,25 LVL
		Materiāls (papīrs, rakstāmpiederumi)	1,50 LVL
Komponentes izmaksas:			87,90 LVL
Komponente Nr. 2.2 Izglītības programmu prasību konsultācijas	Informācija – informācijas lapa	Informācijas lapa par pakalpojuma saņemšanas kārtību	0,15 LVL
	Cilvēkresursi – skolas personāls konsultāciju sniegšanai	Cilvēkresursi: skolas personāls (indikatīvā likme 7,00 LVL), kopā 1 h gadā	7,00 LVL
	Infrastruktūra – pieņemšanas telpa	Infrastruktūra – (3 LVLx10 kvm./mēn., lietderīgās lietošanas laiks 160 stundas mēnesī; lietošanas apjoms gadā 1 h)	0,19 LVL
	Materiāli – uzskaites līdzekļi	Materiāls (papīrs, rakstāmpiederumi)	0,50 LVL
Komponentes izmaksas:			7,84 LVL
Komponente Nr. 4.1 Pašpalīdzības grupas	Informācija – informācijas lapa	Informācijas lapa par pakalpojuma saņemšanas kārtību un norisi	0,15 LVL
	Cilvēkresursi – skolas personāls konsultāciju sniegšanai	Cilvēkresursi: psihologs / moderators (indikatīvā likme 10,00 LVL), kopā 48 h gadā, dalāms ar indikatīvo dalībnieku skaitu	48,00 LVL
	Infrastruktūra – telpas nodarbībām		

		(10) Infrastruktūra – (3 LVLx20 kvm./mēn., lietderīgās lietošanas laiks 160 stundas mēnesī; lietošanas apjoms gadā 48 h, dalāms ar indikatīvo dalībnieku skaitu (10))	1,80 LVL
Komponentes izmaksas:			49,95 LVL
KOMPLEKSĀ PAKALPOJUMA NR. 2 IZMAKSAS KOPĀ			207,69 LVL

Ieviešanas plāns organizācijā

Lai nodrošinātu efektīvu pakalpojuma ieviešanu, organizācijām tiek ieteikts sekot šādam ieviešanas plānam:

Nr.	Darbība	Sasniedzamais rezultāts
1.	Mērķa grupas apzināšana	Šīs darbības rezultātā organizācijai ir jānosaka skaitliskais mērķa grupas lielums tās darbības teritorijā. Šī darbība ir nepieciešama, lai novērtētu pakalpojuma ietekmes nozīmību un apzinātu resursu nepieciešamību pakalpojuma ieviešanai.
2.	Organizācijas resursu izvērtēšana	Šīs darbības laikā tiek apzināta organizācijas finanšu resursu esamība, kas ļauj nodrošināt pakalpojuma ieviešanu. Tiek noteikts maksimālais mērķa grupas apjoms, ieteicams viena gada ietvaros (pakalpojums tiek plānots, lai tā efektivitāte būtu mērāmā šādā laika griezumā).
3.	Personāla piesaiste	Šīs aktivitātes ietvaros tiek organizēta pakalpojuma sniegšanā iesaistītā personāla atlase. Uzmanība pievēršama diviem ieteikumiem: 1) atlasī ieteicams organizēt atklāta konkursa formā;2) piesaistāmajam personālam ieteicams strādāt organizācijas darbības teritorijā, lai nodrošinātu pakalpojumu efektīvu sasniegšanu.
4.	Mērķa grupas atlase	Mērķa grupas atlases procesā: 1) organizācija izsludina pieteikšanos pakalpojuma saņemšanai, aicinot sniegt motivētus pakalpojuma pieprasījumus;

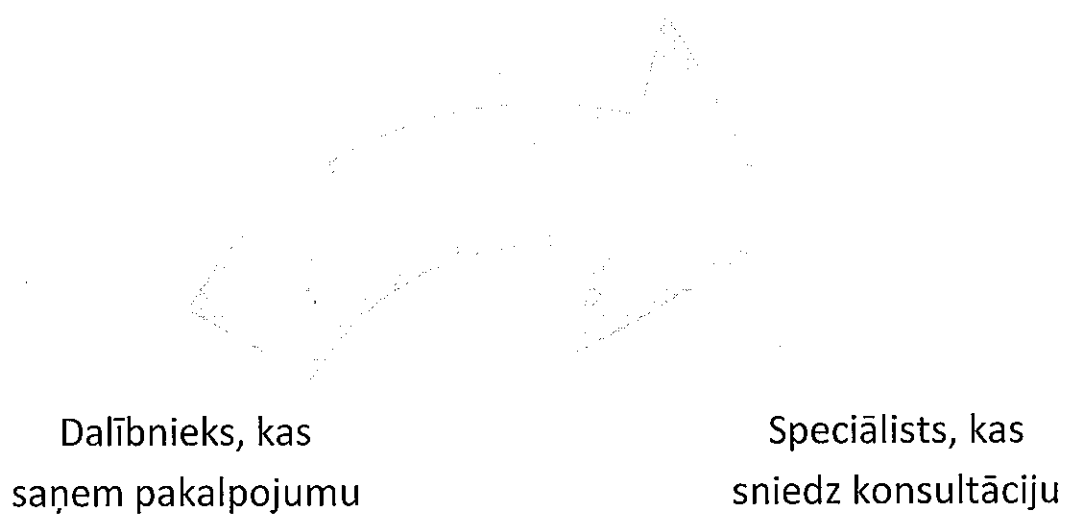
		2) organizācija izvērtē motivācijas, lai izvēlētos atbilstoši pieejamiem resursiem tos mērķa grupas dalībniekus, kuriem pakalpojums ir būtiski nepieciešams; 3) tiek sniegta atlases rezultātu informācija mērķa grupai, noraidītajiem kandidātiem paskaidrojot noraidīšanas iemeslus.
5.	Pakalpojuma saņemšanas plāna izstrāde un publicēšana	Šīs darbības rezultātā tiek katram klientam izstrādāts pakalpojuma saņemšanas plāns, mērķa grupas dalībnieks tiek iepazīstināts ar plānu. Tiek noslēgta vienošanās par pakalpojuma izmantošanu un pušu saistībām pakalpojuma sniegšanas laikā.
6.	Pakalpojuma sniegšana	Šīs darbības rezultātā tiek nodrošināta pakalpojuma saņemšana atbilstoši 5.punktā izveidotajam plānam.
7.	Pakalpojuma efektivitātes izvērtēšana	Šīs darbības rezultātā tiek veikta pakalpojuma vērtēšana trīs pakāpēs: 1) ceturkšņa izvērtēšana speciālistu vidū; 2) pusgada izvērtēšana, piedaloties speciālistam un mērķa grupas dalībniekam un veicot 5.punktā izstrādātā plāna korekcijas nepieciešamības gadījumā; 3) gada izvērtēšana, piedaloties speciālistiem un mērķa grupas dalībniekam, novērtējot pakalpojuma vērtību.

Pielietojamā metodoloģija un pakalpojumu sniegšanas process

Lai nodrošinātu pakalpojuma sniegšanu, tiek izmantotas daudzveidīgas darbības metodes, tādējādi nodrošinot efektīvu metodoloģiju – ņemot vērā mērķa grupas dalībnieka individuālās nepieciešamības, spējas un kapacitāti.

Pakalpojuma sniegšanā izdalāmi trīs metodoloģiski sastāvi:

- 1) individuālas konsultācijas

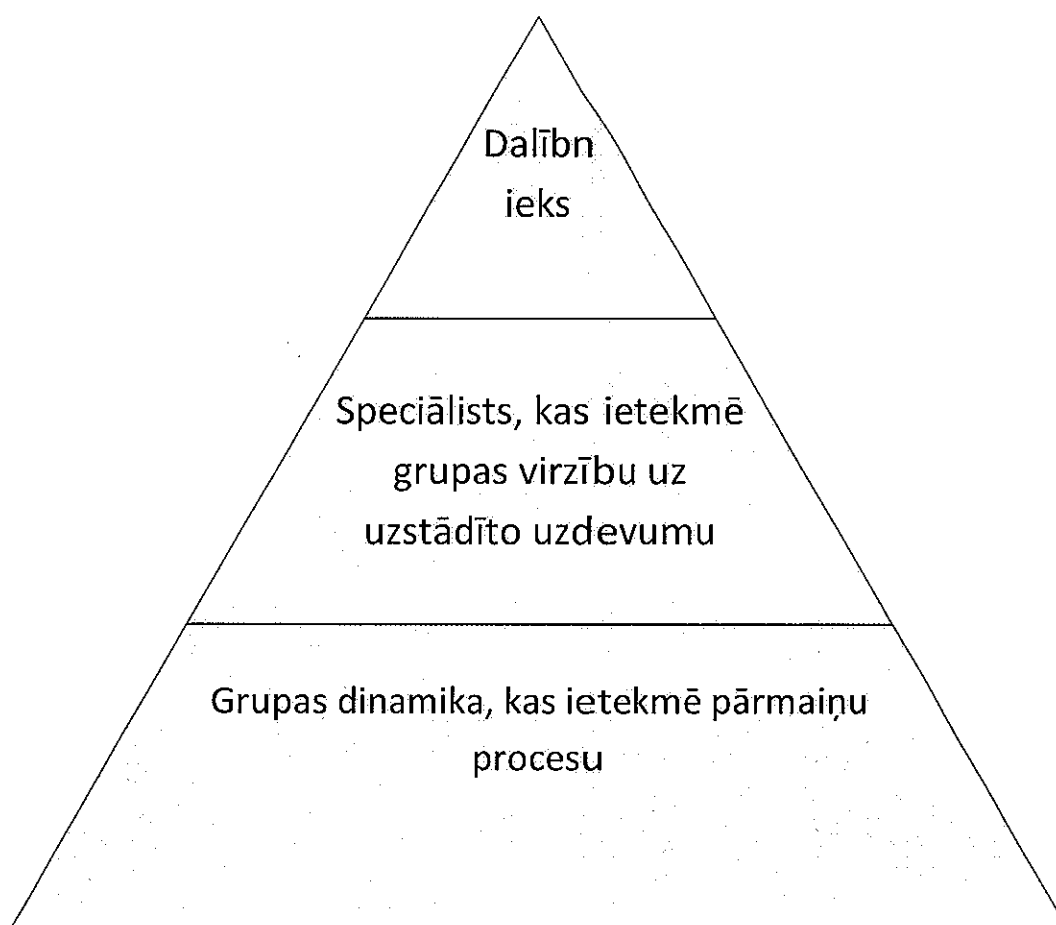
Dalībnieks, kas saņem pakalpojumu

Speciālists, kas sniedz konsultāciju

Šī forma ir piemērota personīgu, sensitīvu jautājumu risināšanai, līdz ar to šajā gadījumā būtiska komponente ir uzticības saiknes veidošana. Forma ir piemērota individualizētu jautājumu risināšanai, kas nozīmē, ka tie nebūs plaši piemērojami, bet iespējams – sniegs daudz ātrāku un spēcīgāku iedarbību uz situācijas uzlabošanos.

Ir būtiski apzināties, ka izmaksu ziņā šis ir visdārkākais metodoloģiskais rāmis darbības veikšanai.

2) grupu darbs;

Grupū darbs ir metodoloģiskā forma, kas izmaksu ziņā ir efektīvāks, taču vienlaikus, speciālistam uzliek pienākumu detalizēti izvērtēt grupas uzdevumus un mērķus, lai optimāli nodrošinātu visu dalībnieku virzību un attīstību. Līdz ar to būtiski veidot

grupu ne tikai ar līdzīgām interesēm, bet arī savstarpēji veiksmīgu komunikāciju spēju.

3) trīs pusējā iedarbība – bērns – vecāks – speciālists.

Šajā darbības formā uzmanība vēršama uz vienotas komunikācijas formas izveidi, kurā visi dalībnieki spēj būt līdzvērtīgi un kāda no pusēm netiek izolēta un atstumta.

Tāpēc jāspēj iekļaut dialogā gan bērns, gan speciālists, līdz ar to liela nozīme ir paša vecāka interesei un spējai apvienot visus kopīgā sarunā.

Kvalitātes un efektivitātes novērtēšanas programma

Pakalpojuma kvalitātes un efektivitātes vērtēšanā tiek izmantoti šādi laika griezumā:

- 1) ceturkšņa vērtējums;
- 2) pusgada vērtējums;
- 3) gada (gala) novērtējums.

Ceturkšņa vērtējums

Ceturkšņa vērtējumu pakalpojuma kvalitātei veic speciālistu komandā.

Lai veiktu pakalpojuma izvērtēšanu, par pamatu izmantojams šāds vērtējuma process – salīdzinošā analīze.

Esošās situācija	Ceturkšņa vērtējums
- Bērna sekmes izglītības iestāde	Novērtējami uzlabojumi, nobīdes no plānā uzstādītā mērķa
- Vecāka iesaiste bērna audzināšanā	Novērtējama vecāka saņemto pakalpojumu skaits, attaisnoti / neattaisnoti kavētie pakalpojumi, vecāka līdzdalības kvalitāte grupu nodarbībās
- Vecāka sabiedriskums un atvērtība pakalpojumam	Novērtējama vecāka sadarbības spēja ar speciālistiem, atvērtība speciālista piedāvātajiem inovatīvajiem risinājumiem un to ieviešanas spēja ikdienā
- Bērna spēja adaptēties pakalpojumam	Novērtējama bērna iesaiste pakalpojuma ietvaros piedāvātajās aktivitātēs

Pusgada vērtējums

Lai veiktu pakalpojuma pusgada izvērtēšanu, izvērtēšanas procesā piedalās gan mērķa grupas dalībnieks, gan speciālisti.

Pakalpojuma izvērtēšanā tiek izmantota progresīvās analīzes metode.

Izvērtējamā darbība	Apraksts
- Izvērtējams izstrādātais individuālais pakalpojuma plāns	Vērtējums veicams sadalījumā pa pakalpojuma komponentēm, pievēršot uzmanību uzstādītajiem kvalitatīvajiem un kvantitatīvajiem sasniegumiem pārskata periodā
- Mērķa grupas dalībnieka izvērtējums	Mērķa grupas dalībnieks sniedz vērtējumu pakalpojuma sniedzēju – speciālistu darbam, norādot, kuri no risinājumiem / konsultācijām ir bijuši atbilstoši vajadzībām, kuri nav snieguši plānotos rezultātus atbilstoši iepriekš iesniegtajai motivācijai pakalpojuma saņemšanai
- Speciālistu izvērtējums	Šajā izvērtējumā katrs speciālists, kas strādā ar mērķa grupas dalībnieku, sniedz savu atzinumu par dalībnieka sasniegumiem un turpmākām darbībām, kā arī sniedz priekšlikumus pakalpojuma saņemšanas plāna korecijām nepieciešamības gadījumā

Pusgada vērtējumu apkopo vienotā dokumentā organizācijas administratīvais personāls, kas ir atbildīgs par izvērtēšanas sanāksmes organizāciju, kurā tiek izskaidrots vērtējums un piedāvātas mērķa grupas dalībniekam korekcijas pakalpojuma saņemšanas plānā. Mērķa grupas dalībniekam ir jāapstiprina vērtējums.

Gada (gala) vērtējums

Gada vērtējums ir vērsts uz organizācijas vajadzībām – tā mērķis ir sniegt organizācijai pārskatu par paveiktajām darbībām pakalpojuma saņemšanas gaitā, kā arī izvērtēt problēmas / trūkumus pakalpojuma saņemšanas gaitā.

Gala vērtējums tiek veidots, izvērtējot sākotnējo situāciju, progresīvo analīzi atvērtas diskusijas formā starp speciālistiem, mērķa grupas dalībnieku un vēlams bērnu.

Izvērtējumā novērtējamas šādas darbības:

- 1) Speciālistu kompetence, izvērtējot bērna vajadzības un vecāka iespējas;
- 2) Mērķa grupas dalībnieka aktivitāte pakalpojuma saņemšanā;
- 3) Problēmas, kas radušās pakalpojuma saņemšanas gaitā, veiktie risinājumi, problēmu novēršanas pakāpe;
- 4) Bērna integrācijas spējas un sasniegumi;
- 5) Vecāka apmierinātība ar bērna un saviem sasniegumiem pakalpojuma ietvaros;
- 6) Turpmāk veicamās darbības rezultāta uzturēšanai / attīstīšanai.